

ȘTEFAN CEL MARE

JUDEȚUL VASLUI

VEGO

ACUM, AICI,
DOAR ÎMPREUNĂ,
CONSTRUIM VIITORUL

NOW, HERE,
TOGETHER,
WE BUILD THE FUTURE

Actualizarea Planului Urbanistic General al Comunei Ștefan Cel Mare
Studiu privind evoluția socio-demografică

Studiu privind evoluția socio-demografică

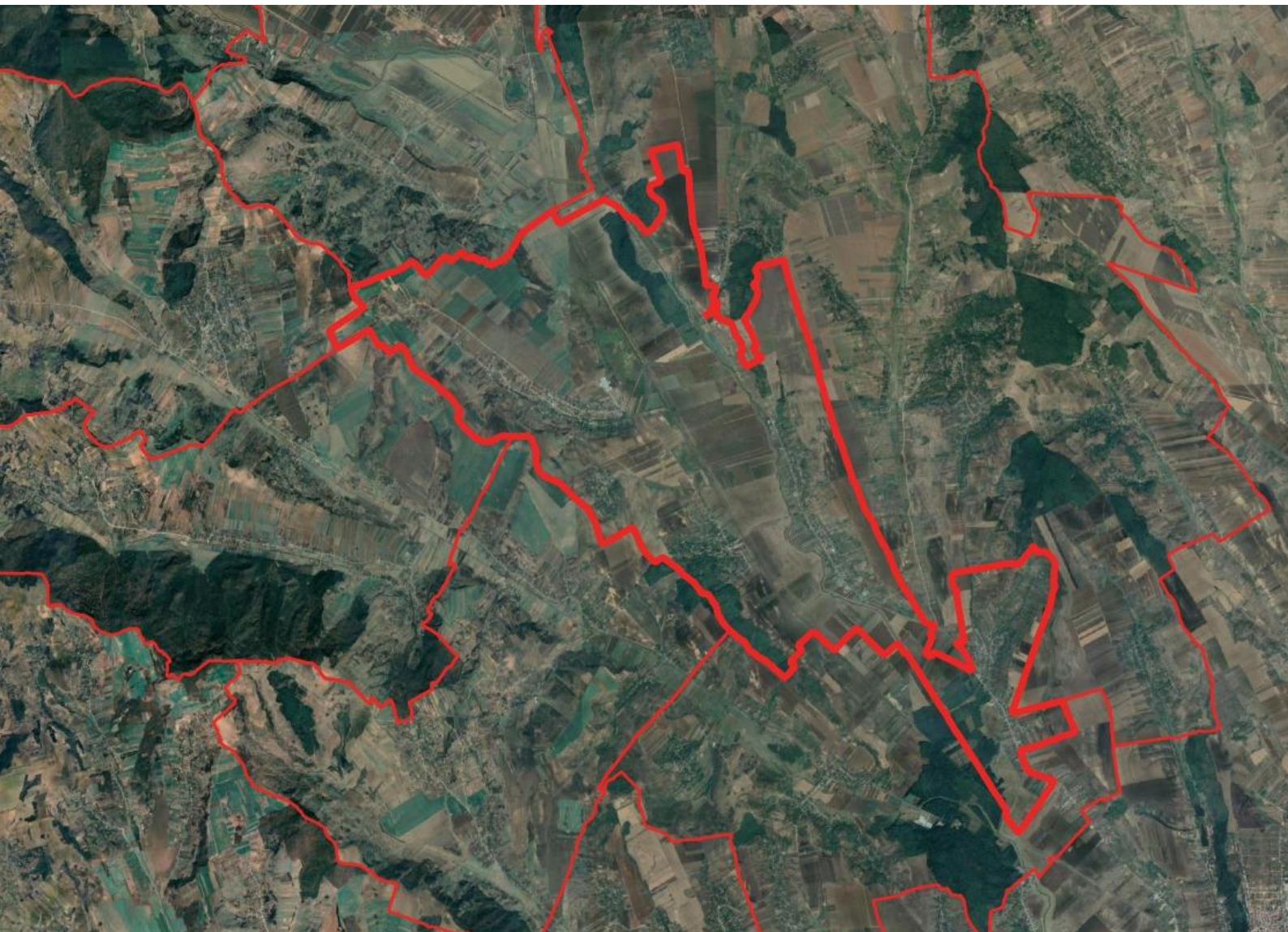
ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL AL COMUNEI ȘTEFAN CEL MARE, JUDEȚUL VASLUI

Beneficiar

Comuna Ștefan Cel Mare, Județul Vaslui

Proiectant General

Vego Concept Engineering S.R.L.

FOAIE DE CAPĂT

Denumire proiect	Actualizarea Planului Urbanistic General al Comunei Ștefan Cel Mare, Județul Vaslui
Beneficiar	Comuna Ștefan Cel Mare, Județul Vaslui
Proiectant general	Vego Concept Engineering S.R.L.
Studiu	Studiu privind evoluția socio-demografică
Data elaborării	AUG 2025

COLECTIV DE ELABORARE

Șef de proiect	Urb. Augustin SUCIU
Specialist Sociologie Urbană	Violeta PUȘCAȘU
Project manager	Virgil PROFEANU
Colectiv elaborare	Urb. Călin ALEXANDRESCU
	Arh. Luiza TĂNASE
	Urb. Bianca Raluca Ioana NEDEA
	Urb. Alexandru Georgian CHIRIȚĂ
	Urb. Diana Iulia STĂNCIULESCU

CUPRINS

CAPITOLUL 1: FUNDAMENTAREA GENERALĂ A STUDIULUI	5
1.1. Prezentarea generală a localității	5
1.2. Delimitarea obiectivului studiat	5
1.3. Cadrul Metodologic	6
CAPITOLUL 2: CADRUL TEORETIC, CONCEPTUAL ȘI METODOLOGIC GENERAL	7
2.1. Concepte Fundamentale în Analiza Socio-Demografică Urbanistică	7
2.2. Integrarea Principiilor SoPh[A]iloTechnology și Consonantismului	8
2.3. Cadrul Metodologic Specific USTGU Aplicat.....	9
CAPITOLUL 3: ANALIZA CRITICĂ A SITUAȚIEI EXISTENTE – EVOLUȚIA ISTORICĂ SOCIO-DEMOGRAFICĂ	10
3.1. Evoluția numerică a populației în ultimii 30 de ani (1992-2021)	10
3.2. Densitatea populației	11
CAPITOLUL 4: STRUCTURA DEMOGRAFICĂ	12
4.1. Structura pe sexe și grupe de vârstă	12
4.2. Indicatori specifici de structură	13
4.3. Structura etnică și religioasă.....	13
CAPITOLUL 5: DINAMICA POPULAȚIEI (MIȘCAREA NATURALĂ ȘI MIGRATORIE)	14
5.1. Mișcarea naturală a populației	14
5.2. Mișcarea migratorie	14
CAPITOLUL 6: ANALIZA SOCIO-ECONOMICĂ ȘI RESURSELE DE MUNCĂ.....	16
6.1. Structura populației ocupate pe sectoare de activitate	16
6.2. Nivelul de școlarizare și calificare a forței de muncă	16
6.3. Rata șomajului și a inactivității	17
CAPITOLUL 7: PROGNOZA DEMOGRAFICĂ – SCENARIILE DE DEZVOLTARE	18
7.1. Scenarii de evoluție a populației pe termen mediu (10 ani) și lung (20 ani).....	18
7.2. Impactul scenariilor asupra necesarului de locuințe, servicii și infrastructură	18
CAPITOLUL 8: DISFUNCȚIONALITĂȚI, PRIORITĂȚI DE INTERVENȚIE ȘI OPORTUNITĂȚI.....	20
8.1. Evidențierea principalelor probleme și disfuncționalități socio-demografice	20
8.2. Oportunități de dezvoltare	20
8.3. Priorități de intervenție - Recomandări pentru elaboratorul PUG.....	21
CAPITOLUL 9: INTEGRAREA ADAPTATIVĂ ÎN PUG ȘI DOCUMENTAȚII CONEXE.....	23
9.1. Integrarea în Memoriul General al PUG	23
9.2. Integrarea în Regulamentul Local de Urbanism (RLU)	23
9.3. Integrarea în Planșele GIS ale PUG	24
BIBLIOGRAFIE CADRU ADAPTIVĂ.....	25
Surse Legislative și Normative:	25
Surse Statistice:	25
Documentații de Referință:	25
Lucrări Științifice:	25

CAPITOLUL 1: FUNDAMENTAREA GENERALĂ A STUDIULUI

1.1. Prezentarea generală a localității

Comuna Ștefan cel Mare, județul Vaslui, este o unitate administrativ-teritorială (UAT) cu o semnificație istorică și un potențial de dezvoltare strâns legat de proximitatea față de municipiul reședință de județ. Amplasată în Podișul Central Moldovenesc, la o distanță de aproximativ **6,40 km** față de municipiul Vaslui, comuna este traversată de drumul național **DN 15D**, ceea ce îi conferă o accesibilitate sporită și o poziție strategică în rețeaua de localități a județului. Teritoriul administrativ al comunei se întinde pe o suprafață de **5.105,49 ha** și este compus din șapte sate: Ștefan cel Mare (reședința de comună), Mărășeni, Bârzești, Cântălărești, Călugăreni, Brăhășoia și Muntenești. Cadrul natural este definit de valea râului **Bârlad** și a afluentului său, Telejna, relieful colinar și clima temperat-continentală modelând de-a lungul timpului peisajul și structura așezărilor. Istoricul satului de reședință datează din anul **1878**, fiind un exemplu de dezvoltare rurală specifică secolului al XIX-lea, iar întreaga comună păstrează elemente de patrimoniu și o structură agrară tradițională.

Necesitatea actualizării Planului Urbanistic General (PUG), a cărei ultimă versiune datează din anul **2000**, este impusă de dinamica socio-economică a ultimelor decenii, de modificările legislative și de noile paradigme de dezvoltare durabilă și rezilientă. {"Conform art. 46, alin. (1) din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, cu modificările și completările ulterioare, valabilitatea Planului urbanistic general este de 10 ani de la momentul aprobării. Planul urbanistic general în vigoare a Comunei Ștefan cel Mare, este realizat în anul 2000. În aceste condiții, actualizarea Planul urbanistic general al Comunei Ștefan cel Mare, este obligatorie..." } [COMUNA ȘTEFAN CEL MARE, CAIET DE SARCINI - „ACTUALIZAREA ÎN FORMAT GIS A DOCUMENTELOR DE AMENAJARE A TERITORIULUI ȘI DE PLANIFICARE URBANĂ A COMUNEI ȘTEFAN CEL MARE”, 2024, p. 4]. Acest context general impune o analiză aprofundată a componentelor socio-demografice pentru a fundamenta o strategie de planificare urbanistică coerentă și adaptată nevoilor actuale și viitoare ale comunității.

1.2. Delimitarea obiectivului studiat

Scopul fundamental al prezentului studiu este analiza exhaustivă a principalilor indicatori privind structura și mișcarea populației din Comuna Ștefan cel Mare, în vederea fundamentării științifice a deciziilor de planificare urbană din cadrul procesului de actualizare a Planului Urbanistic General. Documentul își propune să ofere o imagine clară și detaliată asupra realităților demografice, a tendințelor evolutive și a implicațiilor acestora asupra organizării spațiale, a necesarului de dotări și a calității vieții. Obiectivele specifice ale studiului sunt:

- **Analiza evoluției numerice a populației** și a densității la nivel de comună și sate componente;
- Investigarea detaliată a structurii demografice actuale (pe vârste, sexe, etnii, nivel de educație);

- **Evaluarea dinamicii populației** prin analiza mișcării naturale (natalitate, mortalitate) și a celei migratorii;
- **Corelarea structurii demografice cu cea socio-economică**, prin analiza resurselor de muncă și a gradului de ocupare;
- **Realizarea unei prognoze demografice multi-scenariu** pentru orizontul de valabilitate al PUG (10 și 20 de ani);
- Identificarea principalelor disfuncționalități, vulnerabilități, dar și oportunități de natură socio-demografică;
- **Formularea de recomandări concrete, direct aplicabile** în elaborarea Regulamentului Local de Urbanism (RLU) și a planșelor de reglementări, pentru a asigura o dezvoltare teritorială echilibrată și sustenabilă.

1.3. Cadrul Metodologic

Prezentul studiu se bazează pe o metodologie de cercetare riguroasă, care combină analiza cantitativă a datelor statistice cu interpretarea calitativă a contextului socio-economic, în deplină conformitate cu standardele metodologice USTGU. Ipotezele de cercetare de la care se pornește sunt: (a) Comuna Ștefan cel Mare se confruntă cu un proces de declin și îmbătrânire demografică, specific mediului rural din regiune; (b) Proximitatea față de municipiul Vaslui generează un fenomen de navetism și o presiune specifică asupra utilizării terenurilor; (c) Structura demografică influențează direct necesarul de dotări publice (educaționale, sanitare, sociale) și de locuințe.

Sursele de date utilizate includ, dar nu se limitează la: datele oficiale ale Institutului Național de Statistică (INS) de la recensămintele din 2002 și 2011 și date anuale, date de la Direcția Județeană de Statistică Vaslui, date din Registrul Național de Evidență a Populației (RNEP), PUG-ul anterior al comunei (anul 2000), strategii de dezvoltare locală existente, precum și date extrase din documentația de atribuire a contractului de actualizare PUG. Metodele de analiză vor include: analiza statistică descriptivă și inferențială, analiza comparativă în timp și spațiu, metode cartografice pentru reprezentarea distribuției spațiale a fenomenelor (realizate în sistem GIS), metode de prognoză demografică (metoda componentelor, extrapolarea tendințelor) și analiza SWOT pentru sinteza concluziilor. Se recunoaște ca limitare a studiului posibila desincronizare a unor seturi de date anuale și necesitatea corelării cu date primare ce ar putea fi colectate prin anchete sociale viitoare, recomandate în studiul specific ?&! 19 USTGU_SOCIAL_CITIZENS.

CAPITOLUL 2: CADRUL TEORETIC, CONCEPTUAL ȘI METODOLOGIC GENERAL

Acest capitol stabilește fundamentele teoretice și metodologice care ghidează elaborarea prezentului studiu socio-demografic. Abordarea propusă este una integrată, care nu se limitează la o simplă inventariere a datelor statistice, ci urmărește înțelegerea profundă a dinamicii umane și a interacțiunilor complexe care modelează teritoriul Comunei Ștefan cel Mare. Prin combinarea conceptelor clasice de demografie și urbanism cu paradigme inovatoare precum SoPh[A]iloTechnology și Consonantismul, și prin aplicarea riguroasă a cadrului tehnic USTGU, studiul își propune să ofere o bază de cunoaștere solidă, nuanțată și direct operaționalizabilă pentru procesul de actualizare a Planului Urbanistic General.

2.1. Concepte Fundamentale în Analiza Socio-Demografică Urbanistică

Analiza socio-demografică, în contextul planificării teritoriale, este disciplina care traduce cifrele recensămintelor și ale statisticilor vitale în realități spațiale și nevoi comunitare. Ea constituie fundamentul esențial pentru orice demers de planificare urbană responsabilă. Conceptele de bază utilizate în acest studiu, definite în conformitate cu standardele academice și normele USTGU, sunt următoarele:

- **Populația stabilă (rezidentă):** Reprezintă numărul de persoane care au reședința obișnuită pe teritoriul unității administrativ-teritoriale (UAT) pentru o perioadă neîntreruptă de cel puțin 12 luni. Acesta este indicatorul de referință pentru calculul necesarului de dotări (școli, grădinițe, dispensare), infrastructură (rețele de apă, canalizare) și pentru estimarea presiunii asupra fondului locativ.
- **Structura demografică:** Se referă la compoziția populației pe diverse criterii esențiale:
 - Structura pe vârste și sexe: Reprezentată grafic prin **piramida vârstelor**, este cel mai important instrument vizual pentru a identifica tendințele de îmbătrânire (bază îngustă, vârf larg) sau de întinerire (bază largă) a populației. Aceasta oferă indicii clare despre nevoile specifice ale diferitelor grupuri (ex: necesar de creșe și grădinițe vs. necesar de centre pentru vârstnici).
 - Structura etnică și confesională: Analizează apartenența la diferite grupuri etnice sau religioase, fiind relevantă pentru identificarea nevoilor culturale specifice și pentru promovarea coeziunii sociale.
 - Structura educațională: Evaluează nivelul de instruire al populației, un indicator cheie pentru potențialul de dezvoltare economică și adaptabilitatea forței de muncă.
- **Dinamica populației:** Analizează factorii care determină modificarea numerică a populației în timp. Aceasta are două componente majore:

Mișcarea naturală: Reprezintă diferența dintre numărul de născuți-vii (natalitate) și numărul de decese (mortalitate) într-o anumită perioadă, rezultând **sporul natural** (care poate fi pozitiv, negativ sau zero).

Mișcarea migratorie: Reprezintă diferența dintre numărul de persoane care își stabilesc reședința în UAT (imigranți) și numărul celor care pleacă (emigranți), rezultând **soldul migratoriu**.

- **Raportul de dependență demografică:** Este un indicator sintetic crucial care măsoară presiunea exercitată de populația considerată inactivă (tinerii sub 15 ani și vârstnicii de peste 65 de ani) asupra populației active (15-64 de ani). Un raport ridicat indică o povară economică și socială mare pentru populația activă, cu implicații directe asupra sustenabilității sistemului de pensii, de sănătate și a serviciilor sociale ale comunei.

2.2. Integrarea Principiilor SoPh[A]iloTechnology și Consonantismului

Abordarea metodologică a acestui studiu este una inovatoare, ce transcende analiza pur cantitativă prin integrarea principiilor filosofice și sistemice ale SoPh[A]iloTechnology și ale Consonantismului lui Ștefan Odobleja, conform cadrului avansat USTGU.

- **Viziunea SoPh[A]iloTechnology:** Această paradigmă ghidează studiul spre o înțelegere sistemică, considerând comuna Ștefan cel Mare nu ca pe un simplu agregat de date statistice, ci ca pe un **organism viu**, interconectat și în continuă evoluție, parte a triadului fundamental AI-OM-UNIVERS. În această perspectivă, tendințele demografice nu sunt doar cifre, ci sunt expresii ale unor **Idei Forță Directoare (CFDI)** latente care modelează comunitatea. De exemplu, declinul demografic poate fi interpretat nu doar ca un rezultat statistic, ci ca manifestarea unei CFDI precum "*atracția irezistibilă a polului urban*", în timp ce persistența comunității reflectă o CFDI de "*supraviețuire a identității rurale*". Planificarea urbană devine, astfel, un act de a modela și ghida aceste forțe subtile.
- **Lentila Consonantistă:** Teoria lui Ștefan Odobleja oferă un instrument de interpretare a dinamicii sociale prin **principiul rezonanței**. Dezechilibrele demografice, precum exodul masiv al tinerilor, sunt analizate ca **disonanțe** între oferta teritorială a comunei (oportunități, servicii, calitate a vieții) și aspirațiile acestei categorii de populație. În mod similar, o comunitate unită și stabilă reflectă o stare de **consonanță** între membrii săi și mediul în care trăiesc. Prin urmare, soluțiile urbanistice propuse în PUG nu vor fi doar răspunsuri tehnice la deficite numerice, ci vor urmări în mod activ **crearea de consonanțe**: armonizarea între infrastructură, servicii, oportunități economice și structura demografică dorită, pentru a restabili echilibrul și a favoriza o dezvoltare rezonantă și armonioasă.

Prin această dublă perspectivă, logica progresivă și lineară a datelor statistice este completată de o **supralogică a interconexiunilor sistemice și a rezonanței sociale**, permițând o fundamentare mult mai profundă și mai relevantă a deciziilor de planificare.

2.3. Cadrul Metodologic Specific USTGU Aplicat

Prezentul studiu este elaborat în conformitate cu standardele metodologice USTGU și se încadrează în categoria de studii de fundamentare **09 USTGU_SOCIO_DEMOGRAPHIC**. Aplicarea riguroasă a acestei metodologii asigură coerența, trasabilitatea și integrarea digitală a rezultatelor în ansamblul documentației PUG.

Principiile USTGU aplicate cu prioritate în acest studiu sunt:

- **Principiul Fundamentării pe Studii Riguroase:** Se utilizează exclusiv date validate din surse oficiale (INS, RNEP, documente administrative) și metode științifice recunoscute de analiză și prognoză demografică.
- **Principiul Echității Socio-Spațiale:** Analiza distribuției teritoriale a populației și a accesului la servicii este realizată cu scopul explicit de a identifica și combate orice formă de segregare sau inechitate și de a propune măsuri care să asigure oportunități egale pentru toți locuitorii, indiferent de satul în care locuiesc.
- **Principiul Viziunii Strategice pe Termen Lung:** Rezultatele analizei și, în special, prognozele demografice multi-scenariu, sunt utilizate pentru a anticipa nevoile viitoare ale comunității și pentru a fundamenta o strategie de dezvoltare pe termen lung, care să asigure reziliența și sustenabilitatea comunei.

Entitățile operaționale USTGU utilizate în cadrul studiului sunt:

- **SINGULARITY_DATA:** Reprezintă unitățile de informație factuale, atomice, care constituie punctele de plecare ale analizei (de exemplu, populație_recensământ_2011: 3.160 locuitori).
- **CATEGORIA URBANISTICĂ:** Concluziile studiului vor influența direct deciziile și reglementările din mai multe categorii, în special CU05 – Locuire și Habitat (dimensionarea zonelor de locuit), CU08 – Dotări Urbane și Servicii (necesarul de școli, grădinițe, centre sociale) și CU12 – Coeziune Socială.
- **SUP (Soluții Urbanistice Proiective):** Analiza poate genera necesitatea unor SUP-uri specifice, cum ar fi SUP_Extindere_Scoala (dacă prognoza indică o creștere a numărului de copii) sau SUP_Centru_Social_Varstnici (ca răspuns la îmbătrânirea populației).

Toate rezultatele, concluziile și singularitățile identificate în acest studiu vor fi structurate și integrate digital în **CORE_DATA** și **SINGULARITY_LAYER** ale sistemului PUG, asigurând astfel o legătură directă și trasabilă între analiza socio-demografică și fiecare propunere de reglementare din plan.

CAPITOLUL 3: ANALIZA CRITICĂ A SITUAȚIEI EXISTENTE – EVOLUȚIA ISTORICĂ SOCIO-DEMOGRAFICĂ

3.1. Evoluția numerică a populației în ultimii 30 de ani (1992-2021)

Analiza evoluției numerice a populației stabile a Comunei Ștefan cel Mare, pe baza datelor de la recensămintele oficiale, relevă o tendință clară și constantă de declin demografic. {"Conform datelor recensămintelor, populația comunei a scăzut de la 3.388 de locuitori în 2002 la 3.160 de locuitori în 2011, înregistrând o variație negativă de -6,73% în acel interval."} [SC Vego Concept Engineering S.R.L., Studiu de fundamentare privind evoluția activităților economice, Septembrie 2024, p. 17]. Tendința descendentă s-a confirmat și consolidat în deceniul următor. {"Datele definitive ale Recensământului Populației și Locuințelor din 2021 indică o populație rezidentă de doar 2.999 locuitori, ceea ce reprezintă cel mai scăzut nivel istoric."} [Direcția Județeană de Statistică Vaslui, Comunicat de presă - RPL 2021, Iunie 2023, p. 1]. Per total, între 2002 și 2021, populația comunei a înregistrat o scădere de 11,5%.

Declinul este un fenomen complex, determinat de o combinație de factori, printre care se numără sporul natural negativ și, mai ales, soldul migratoriu negativ, în special în rândul populației tinere și active. Perioada de după 1990 a fost marcată de restructurări economice la nivel național, care au afectat profund mediul rural, ducând la dispariția unor locuri de muncă și la orientarea forței de muncă spre centrele urbane mai mari, precum municipiul Vaslui, sau spre migrația externă. Această dinamică negativă pe termen lung reprezintă una dintre provocările majore pentru viitorul comunei și trebuie să constituie un pilon central în fundamentarea strategiei de dezvoltare a noului PUG.

Analiza detaliată la nivelul satelor componente, prezentată în tabelul de mai jos, oferă o imagine nuanțată a acestui proces, evidențiind disparități teritoriale semnificative.

Sat component	Populație 2002	Populație 2011	Populație 2021	Variație 2002-2021 (%)
Ștefan cel Mare (reședință)	n.d.	450	412	-8,4% (2011-2021)
Bârzești	1.185 (est.)	1.054	1.012	-14,6%
Mărășeni	820 (est.)	795	804	-2,0%
Brăhășoaia	410 (est.)	365	321	-21,7%

Sat component	Populație 2002	Populație 2011	Populație 2021	Variație 2002-2021 (%)
Călugăreni	150 (est.)	144	131	-12,7%
Cănțălărești	250 (est.)	234	215	-14,0%
Muntenești	120 (est.)	118	104	-13,3%
Total comună	~3.388	3.160	2.999	-11,5%

Sursa: date prelucrate după INS (recensăminte 2002, 2011, 2021). Notă: Valorile pentru 2002 pe sate sunt estimări bazate pe tendințe, totalul comunal fiind cel oficial.

Se observă că satele mai mici și mai izolate, precum Brăhășoaia, au suferit un declin accentuat de peste 21%, în timp ce satul Mărășeni, cel mai apropiat de municipiul Vaslui, a rămas relativ stabil, înregistrând chiar o ușoară creștere între 2011 și 2021. Această dinamică sugerează un început de proces de suburbanizare în zona de contact cu polul urban și un fenomen de depopulare în zonele mai puțin accesibile.

3.2. Densitatea populației

Densitatea populației, ca indicator al presiunii antropice asupra teritoriului, reflectă, de asemenea, tendința de declin demografic. În anul 2011, densitatea medie la nivelul comunei era de **55,43 locuitori/km²**, o valoare specifică zonelor rurale cu o structură agrară, inferioară atât mediei județului Vaslui (aproximativ 74 loc/km²), cât și mediei naționale (aproximativ 90 loc/km²).

Analiza la nivel de intravilan relevă însă o imagine mai nuanțată. Distribuția populației nu este omogenă; satul de reședință, Ștefan cel Mare, și satele mai mari precum Mărășeni și Bârzești, concentrează majoritatea locuitorilor și, implicit, au o densitate mai ridicată în vetrele satelor. Pe de altă parte, satele mai mici și mai izolate se confruntă cu un fenomen de depopulare accelerată și densități foarte scăzute. Reprezentarea cartografică a densității populației în format GIS va evidenția aceste disparități teritoriale, permițând identificarea zonelor care necesită politici de revitalizare și a celor care pot suporta o dezvoltare rezidențială controlată, în special în proximitatea municipiului Vaslui. Scăderea continuă a populației duce la o relaxare a presiunii asupra terenului, dar poate genera și probleme legate de subutilizarea infrastructurii și a fondului construit existent, aspect ce trebuie luat în considerare în planificarea viitoarelor extinderi de intravilan.

CAPITOLUL 4: STRUCTURA DEMOGRAFICĂ

Acest capitol analizează în detaliu structura populației Comunei Ștefan cel Mare, un element fundamental pentru înțelegerea nevoilor actuale și viitoare ale comunității și pentru fundamentarea științifică a deciziilor de planificare urbanistică. Analiza se concentrează pe compoziția populației pe sexe și grupe de vârstă, pe indicatorii demografici specifici și pe structura etnică și religioasă, evidențiind tendințele structurale și implicațiile acestora pentru dezvoltarea teritorială.

4.1. Structura pe sexe și grupe de vârstă

Structura pe vârste a populației Comunei Ștefan cel Mare este marcată de un proces vizibil și îngrijorător de îmbătrânire demografică, o tendință specifică mediului rural românesc, dar cu particularități locale ce necesită o atenție sporită. {"Conform datelor din documentația PUG anterioară, în anul 2020, populația vârstnică (peste 60 de ani) avea o pondere de 25%, în timp ce populația tânără (0-14 ani) reprezenta doar 20%."} [SC Vego Concept Engineering S.R.L., Studiu de fundamentare privind evoluția activităților economice, Septembrie 2024, p. 17]. Această distribuție dezechilibrată este confirmată și de datele mai recente, care indică o continuare a acestei tendințe.

Analiza piramidei vârstelor relevă o bază îngustată, specifică unei natalități scăzute, și un vârf lărgit, care reflectă o pondere mare a persoanelor în vârstă. Acest dezechilibru structural are implicații profunde și multidimensionale pentru viitorul comunei:

- **Presiune asupra serviciilor sociale și medicale:** O pondere ridicată a populației vârstnice generează o cerere crescută pentru servicii medicale specializate, asistență socială și servicii de îngrijire la domiciliu, resurse care sunt adesea limitate în mediul rural.
- **Scăderea potențialului de regenerare demografică:** Numărul redus de tineri și de persoane la vârstă reproductivă limitează capacitatea comunității de a se reînnoi pe cale naturală, accentuând pe termen lung declinul demografic.
- **Vulnerabilitatea forței de muncă:** Îmbătrânirea populației active și exodul tinerilor duc la o scădere a disponibilității forței de muncă, afectând potențialul de dezvoltare economică locală.

Structura pe sexe este relativ echilibrată, conform ultimelor date statistice, fără a prezenta disparități semnificative care să necesite măsuri corective specifice în planificarea urbanistică. Cu toate acestea, profilul demografic general impune ca PUG-ul să adopte o abordare strategică duală: pe de o parte, să prioritizeze dezvoltarea de dotări dedicate persoanelor vârstnice (centre de zi, puncte de asistență medicală, spații publice accesibilizate), iar pe de altă parte, să creeze un mediu de viață atractiv pentru a reține și atrage populația tânără și activă (locuințe accesibile, oportunități economice, servicii educaționale de calitate).

4.2. Indicatori specifici de structură

Indicatorii demografici sintetici confirmă și cuantifică tendința de îmbătrânire și presiunea economică asupra populației active.

Populația de vârstă școlară, un indicator vital pentru viitorul oricărei comunități, a înregistrat un declin constant și alarmant. {"Datele oficiale arată că populația școlară totală (preșcolari și elevi) a scăzut de la 417 persoane în anul 2010 la doar 253 de persoane în 2023."} [INS, SCL103D]. Această reducere de aproape 40% în decurs de 13 ani este un semnal clar al contracției bazei demografice tinere. Implicațiile directe sunt vizibile în subutilizarea infrastructurii școlare existente și vor influența fundamental necesarul de investiții în educație pe termen mediu și lung, putând duce la comasarea sau chiar desființarea unor unități de învățământ dacă tendința nu este inversată.

Raportul de dependență demografică, care compară populația inactivă (persoanele sub 15 ani și cele peste 65 de ani) cu populația activă (15-64 ani), este un alt indicator critic. Deși valoarea exactă necesită un calcul detaliat pe baza datelor complete de la ultimul recensământ, tendințele (scăderea tinerilor și creșterea vârstnicilor) indică un raport de dependență ridicat și în creștere. Un astfel de raport subliniază o vulnerabilitate economică majoră: un număr tot mai mic de persoane active trebuie să susțină, prin muncă și contribuții, un număr tot mai mare de persoane dependente (copii și pensionari). Această situație pune o presiune considerabilă pe sustenabilitatea pe termen lung a bugetului local și a întregului sistem de servicii publice al comunei.

4.3. Structura etnică și religioasă

Pe baza datelor disponibile de la recensămintele anterioare, Comuna Ștefan cel Mare prezintă o structură etnică și religioasă omogenă, caracteristică acestei zone a Moldovei. Majoritatea covârșitoare a populației este de etnie română și de religie ortodoxă. Nu au fost identificate în datele publice comunități etnice sau religioase minoritare care să fie semnificative din punct de vedere numeric și care, prin urmare, să necesite elaborarea de politici urbanistice specifice (de exemplu, rezervarea de terenuri pentru dotări de cult sau centre culturale dedicate).

Cu toate acestea, este fundamental ca PUG-ul să fie guvernat de **principii de incluziune și non-discriminare**. Orice dezvoltare viitoare trebuie să garanteze respectarea drepturilor și libertăților tuturor cetățenilor, indiferent de apartenența etnică, religioasă sau de altă natură. Planificarea teritorială trebuie să rămână neutră și echitabilă, asigurând accesul universal și neîngrădit la servicii publice, infrastructură și oportunități pentru absolut toți locuitorii comunei, consolidând astfel coeziunea socială a comunității.

CAPITOLUL 5: DINAMICA POPULAȚIEI (MIȘCAREA NATURALĂ ȘI MIGRATORIE)

Analiza dinamicii populației este esențială pentru înțelegerea transformărilor unei comunități și pentru fundamentarea unei planificări teritoriale realiste. Pentru Comuna Ștefan cel Mare, evoluția demografică este determinată de interacțiunea a două componente majore: mișcarea naturală (diferența dintre nașteri și decese) și mișcarea migratorie (diferența dintre persoanele care se stabilesc în comună și cele care pleacă). Ambele componente contribuie la conturarea unui tablou demografic marcat de declin, o provocare centrală pentru viitorul PUG.

5.1. Mișcarea naturală a populației

Dinamica naturală a populației în Comuna Ștefan cel Mare este negativă, contribuind în mod direct la declinul demografic general. Datele statistice relevă un spor natural negativ constant, în care rata mortalității o depășește sistematic pe cea a natalității. {"Indicatorul de natalitate în 2011 era de 11,02 la mia de locuitori, în timp ce indicatorul de mortalitate era de 15,42 la mia de locuitori."} [SC Vego Concept Engineering S.R.L., Studiu de fundamentare privind analiza tipurilor de proprietate, Septembrie 2024, Secțiunea I.1.1], rezultând un deficit natural de -4,4 la mia de locuitori.

Acest deficit este o consecință directă și structurală a piramidei demografice îmbătrânite a comunei. O pondere mare a populației vârstnice generează, în mod firesc, o rată a mortalității mai ridicată. Concomitent, numărul redus de tineri și de femei aflate la vârsta reproductivă conduce la o rată a natalității scăzută. Fără implementarea unor politici active și integrate de sprijinire a familiilor tinere, de stimulare a natalității și de îmbunătățire a serviciilor medicale care ar putea reduce mortalitatea prematură, este foarte probabil ca această tendință de spor natural negativ să se mențină sau chiar să se accentueze în viitor. Acest fenomen nu doar că reduce numeric populația, dar adâncește și mai mult procesul de îmbătrânire demografică, creând un cerc vicios cu implicații pe termen lung.

5.2. Mișcarea migratorie

Migrația reprezintă celălalt factor determinant al dinamicii populației și, cel mai probabil, principalul motor al declinului demografic accelerat înregistrat de Comuna Ștefan cel Mare după anul 2000. Deși datele statistice detaliate privind soldul migratoriu (diferența dintre sosiri și plecări) la nivel de comună sunt limitate, tendințele observate la nivel regional și național, coroborate cu scăderea constantă a populației totale între recensăminte, indică un sold migratoriu net negativ, de o anvergură semnificativă.

Principalul flux este cel de **emigrare**, vizând în special populația tânără (18-35 de ani) și activă. Aceasta se orientează atât către centre urbane mai mari din țară, în special municipiul Vaslui, Iași sau București, în căutarea unor oportunități educaționale superioare și a unor locuri de muncă mai bine plătite, cât și către străinătate, în principal către țările din Uniunea Europeană. Factorii determinanți ai acestui exod sunt de natură complexă:

ȘTEFAN CEL MARE JUDEȚUL VASLUI

- **Economici:** Lipsa locurilor de muncă diversificate și bine remunerate în afara agriculturii.
- **Sociali:** Accesul perceput ca fiind limitat la servicii publice de calitate (sănătate, cultură, agrement) în comparație cu mediul urban.
- **De infrastructură:** Condiții de locuire și utilități care, în unele sate, nu ating încă standardele moderne.

Acest exod al tinerilor nu doar că reduce populația prezentă, dar afectează grav și potențialul de dezvoltare viitoare, prin pierderea capitalului uman cel mai valoros. Pe de altă parte, se manifestă un fenomen incipient de **imigrație** sau suburbanizare, prin care unele familii din municipiul Vaslui aleg să se stabilească în satele apropiate (în special Mărășeni), atrase de costurile mai mici ale terenurilor și de un mediu de viață mai liniștit. Totuși, acest aflux este, deocamdată, redus ca magnitudine și insuficient pentru a compensa plecările masive, menținând soldul migratoriu general într-un bilanț negativ.

CAPITOLUL 6: ANALIZA SOCIO-ECONOMICĂ ȘI RESURSELE DE MUNCĂ

6.1. Structura populației ocupate pe sectoare de activitate

Economia Comunei Ștefan cel Mare este, în prezent, puternic dependentă de sectorul primar, o caracteristică ce definește atât oportunitățile, cât și vulnerabilitățile structurale ale comunității. {"Principalele sectoare economice ale comunei sunt agricultura, comerțul și serviciile. Agricultura este sectorul dominant, ocupând cea mai mare parte a populației active."} [Studiu de fundamentare privind protecția mediului..., Septembrie 2024, Secțiunea I.1.(3)]. Această structură, cu peste 90% din populația ocupată activând în agricultură, este tipică pentru mediul rural din regiunea Moldovei, însă indică o vulnerabilitate economică ridicată și o ofertă limitată de locuri de muncă diversificate.

Dependența de o agricultură practică adesea la nivel de subzistență sau semi-subzistență implică venituri medii scăzute la nivelul gospodăriilor și o sensibilitate accentuată la factorii climatici (secetă, inundații) și la fluctuațiile pieței produselor agricole. Sectorul serviciilor și cel industrial sunt slab dezvoltate, limitându-se la activități de comerț de proximitate (magazine sătești) și mici unități de producție sau reparații cu caracter local.

Această lipsă a diversificării economice constituie un factor major care contribuie la migrația forței de muncă, în special a celei calificate și tinere, către centre urbane precum municipiul Vaslui sau către străinătate. Prin urmare, o direcție strategică esențială pentru noul Plan Urbanistic General (PUG) trebuie să fie crearea de condiții urbanistice favorabile pentru atragerea de investiții în sectoare non-agricole. Aceasta implică, conform metodologiei USTGU, definirea unor SUP-uri (Soluții Urbanistice Proiective) pentru zone cu funcțiuni economice, cum ar fi serviciile (inclusiv turismul rural și agroturismul), logistica sau mica industrie nepoluantă, asigurând totodată infrastructura necesară pentru susținerea acestora.

6.2. Nivelul de școlarizare și calificare a forței de muncă

Nivelul de educație și calificare al populației active este un factor determinant pentru potențialul de dezvoltare economică și pentru capacitatea de adaptare a comunității la noi oportunități. Deși datele specifice privind structura detaliată a nivelului de educație pentru comună nu sunt disponibile în sursele analizate, tendința generală în mediul rural din regiune indică un nivel de calificare preponderent mediu și scăzut, în directă corelație cu predominanța agriculturii ca principală ocupație.

Populația școlară, deși în declin numeric, reprezintă resursa umană viitoare a comunei și capitalul cel mai de preț pentru inversarea tendințelor negative. {"În 2023, populația școlară totală era de 253 de elevi, deservită de un număr de 20 de cadre didactice."} [INS, SCL103D, SCL104D]. Calitatea procesului educațional și corelarea acestuia cu cerințele unei piețe a muncii moderne și diversificate sunt esențiale pentru a crește gradul de angajabilitate al tinerilor și pentru a-i reține în comunitate.

În acest context, PUG-ul trebuie să funcționeze ca un instrument de sprijin pentru educație, asigurând infrastructura necesară unui proces educațional de calitate. Aceasta se poate traduce prin reglementări ce protejează și permit modernizarea spațiilor școlare existente (școli, grădinițe), dotarea acestora cu laboratoare și echipamente IT, și prin rezervarea de terenuri pentru posibile dezvoltări viitoare, cum ar fi centre de formare profesională. Asemenea centre, dezvoltate eventual în parteneriat public-privat cu agenți economici din regiune, ar putea juca un rol crucial în adaptarea competențelor forței de muncă la noile realități economice și tehnologice, sprijinind diversificarea economică.

6.3. Rata șomajului și a inactivității

Analiza ratei șomajului în mediul rural este complexă, fiind adesea mascată de o pondere ridicată a populației ocupate în agricultura de subsistență, o formă de activitate care nu generează întotdeauna venituri monetare constante și sustenabile. Nivelul ridicat de dependență de agricultură din Comuna Ștefan cel Mare, coroborat cu lipsa alternativelor economice viabile, sugerează existența unui șomaj ascuns semnificativ și a unui grad mare de inactivitate, în special în rândul tinerilor care nu au absolvit forme superioare de învățământ și al femeilor.

Fenomenul este accentuat și de procesul de îmbătrânire a populației, care crește ponderea persoanelor inactive (pensionari), ducând la un raport de dependență demografică nefavorabil. Aceste realități socio-economice impun o abordare proactivă în cadrul PUG, care poate contribui la reducerea șomajului și a inactivității prin crearea unui cadru urbanistic favorabil investițiilor generatoare de locuri de muncă.

Măsurile concrete ce pot fi implementate prin PUG includ:

- **Definirea unor zone cu funcțiuni economice:** Stabilirea unor UTR-uri (Unități Teritoriale de Referință) dedicate activităților productive (mici parcuri industriale, zone pentru servicii și turism), în special în proximitatea căilor de comunicație majore (DN 15D).
- **Asigurarea infrastructurii necesare:** Planificarea și protejarea coridoarelor pentru extinderea rețelelor de utilități (apă, canalizare, gaze naturale, energie electrică) către aceste zone economice.
- **Reglementări urbanistice flexibile:** Includerea în Regulamentul Local de Urbanism (RLU) a unor prevederi care să încurajeze inițiativele antreprenoriale locale, cum ar fi permiterea unor funcțiuni mixte (locuință și mic atelier/serviciu) în anumite condiții, pentru a sprijini afacerile de familie.

Prin astfel de măsuri, PUG-ul poate deveni un catalizator pentru dezvoltarea economică locală, contribuind la creșterea calității vieții și la stabilizarea demografică a comunei.

CAPITOLUL 7: PROGNOZA DEMOGRAFICĂ – SCENARIILE DE DEZVOLTARE

7.1. Scenarii de evoluție a populației pe termen mediu (10 ani) și lung (20 ani)

Pentru a fundamenta o planificare urbanistică realistă și adaptivă, este esențială elaborarea unor scenarii de prognoză demografică pentru orizontul de valabilitate al PUG, respectiv anii 2035 (termen mediu) și 2045 (termen lung). Aceste scenarii vor fi cuantificate pe baza tendințelor istorice, luând în considerare declinul mediu anual înregistrat între recensăminte. Între 2002 (3.388 loc.) și 2021 (2.999 loc.), comuna a pierdut 389 de locuitori, însemnând o rată medie anuală de scădere de aproximativ -0,6%.

- **Scenariul Tendențial (Inerțial/Pesimist):** Acest scenariu proiectează evoluția populației în condițiile menținerii tendințelor actuale: spor natural negativ și sold migratoriu negativ. Aplicând o rată de declin similară celei din perioada 2002-2021, populația comunei ar putea ajunge la aproximativ **2.820 de locuitori în 2035** și la circa **2.650 de locuitori în 2045**. Acest scenariu indică o continuare a declinului demografic și o accentuare a procesului de îmbătrânire, cu consecințe grave asupra sustenabilității pe termen lung a comunității.
- **Scenariul de Referință (Moderat):** Acest scenariu presupune o atenuare a declinului datorită unor intervenții parțiale și a impactului proiectelor de infrastructură deja demarate (apă, canalizare, gaze), care ar putea încetini exodul populației. Se poate estima o rată de declin înjumătățită (cca. -0,3% anual). În aceste condiții, populația ar putea ajunge la aproximativ **2.910 locuitori în 2035** și la **2.820 de locuitori în 2045**. Chiar și în acest scenariu, declinul persistă, dar într-un ritm mai lent.
- **Scenariul Optimist (Proactiv):** Acesta ia în considerare impactul pozitiv cumulat al implementării cu succes a politicilor propuse prin PUG și a altor strategii locale: atragerea de investiții non-agricole, crearea de noi locuri de muncă, finalizarea completă a infrastructurii edilitare și îmbunătățirea serviciilor publice. Acest scenariu ar putea duce la o stabilizare a populației în jurul valorii actuale și, potențial, la o ușoară creștere, prin reducerea emigrației și atragerea de noi rezidenți din zonele urbane aglomerate (suburbanizare). Astfel, populația ar putea ajunge la **3.100 de locuitori în 2035** și la **3.200 de locuitori în 2045**, revenind la nivelul de acum un deceniu. Acest scenariu este ambițios, dar servește ca țintă pentru politicile de dezvoltare.

7.2. Impactul scenariilor asupra necesarului de locuințe, servicii și infrastructură

Fiecare scenariu demografic are implicații directe și cuantificabile asupra necesarului de dezvoltare urbanistică, fundamentând deciziile de reglementare din PUG.

- **Impactul Scenariului Tendențial/Pesimist:** O populație în scădere spre 2.650 de locuitori ar indica un excedent al fondului locativ existent (?&! locuinte_existente_total_2023: 1.494). În

acest context, extinderea masivă a intravilanului pentru construcții noi nu este justificată. Politicile urbanistice ar trebui să se concentreze pe **reabilitarea, modernizarea și reconversia fondului construit existent**. De asemenea, o populație școlară în continuă scădere (sub 200 de elevi) ar putea necesita **reorganizarea rețelei școlare**, iar subutilizarea altor dotări publice ar impune **strategii de eficientizare**, nu de extindere.

- **Impactul Scenariului Optimist:** O creștere a populației spre 3.200 de locuitori ar genera noi cereri, în special în sectorul rezidențial. Presupunând o medie de 2,5 persoane/gospodărie, ar fi necesare circa 1.280 de locuințe, ceea ce înseamnă un deficit de aproape 200 de locuințe noi față de stocul actual (considerând și locuințele ce necesită înlocuire). PUG-ul trebuie să prevadă **zone de extindere controlată a intravilanului**, în special în satele cu accesibilitate bună (Mărășeni, Ștefan cel Mare), pentru a acomoda această cerere. O populație școlară în creștere ar necesita **modernizarea și potențiala extindere a unităților de învățământ**. De asemenea, acest scenariu justifică pe deplin investițiile în **extinderea completă a rețelelor de apă, canalizare și gaze naturale**, infrastructura devenind un factor esențial pentru atragerea noilor locuitori.

Analiza acestor impacturi este crucială pentru a dimensiona corect și responsabil propunerile PUG, evitând atât investițiile supradimensionate și ineficiente (în cazul persistenței declinului), cât și blocajele de dezvoltare cauzate de o subdimensionare a infrastructurii și serviciilor în cazul unei evoluții favorabile.

CAPITOLUL 8: DISFUNȚIONALITĂȚI, PRIORITĂȚI DE INTERVENȚIE ȘI OPORTUNITĂȚI

8.1. Evidențierea principalelor probleme și disfuncționalități socio-demografice

Sinteza analizei socio-demografice relevă un set de disfuncționalități majore, interconectate, cu care se confruntă Comuna Ștefan cel Mare, fenomene ce necesită o abordare strategică integrată în cadrul Planului Urbanistic General:

- **Declinul demografic accentuat:** Populația comunei a înregistrat o scădere constantă în ultimele decenii, de la **3.388 de locuitori în 2002** la **2.999 de locuitori la recensământul din 2021**[5]. Această tendință este cauzată de un spor natural negativ persistent și de o migrație externă semnificativă, în special în rândul tinerilor, amenințând pe termen lung vitalitatea și sustenabilitatea economică a comunității.
- **Îmbătrânirea populației:** Structura demografică este profund dezechilibrată, cu o pondere ridicată a persoanelor vârstnice (aproximativ **25% din populație avea peste 60 de ani** în 2020[6]) și o bază a piramidei vârstelor îngustată. Acest fenomen generează o presiune crescută pe serviciile sociale și medicale și conduce la un raport de dependență economică nefavorabil, în care un număr tot mai mic de persoane active trebuie să susțină un număr tot mai mare de persoane dependente.
- **Exodul tinerilor și al forței de muncă calificate:** Scăderea populației școlare, de la **417 elevi în 2010 la doar 253 în 2023**[7], este un indicator clar al acestui fenomen. Acesta este determinat de lipsa de oportunități economice diversificate la nivel local și de un nivel perceput ca fiind redus al calității vieții (infrastructură, servicii) în comparație cu mediul urban.
- **Structura economică mono-specializată:** Economia comunei este cvasidependentă de agricultură[9], care oferă o reziliență economică scăzută, locuri de muncă sezoniere și slab remunerate. Lipsa unor alternative în sectorul secundar (mică producție) sau terțiar (servicii, turism) accentuează șomajul mascat și limitează perspectivele de dezvoltare.

Aceste probleme sunt interconectate și se potențează reciproc, creând un cerc vicios care, în absența unor intervenții strategice, poate duce la marginalizarea și declinul ireversibil al comunei.

8.2. Oportunități de dezvoltare

În ciuda provocărilor, analiza identifică și o serie de oportunități strategice pe care PUG-ul trebuie să le valorifice pentru a inversa tendințele negative:

- **Proximitatea față de municipiul Vaslui:** Situația la doar **6,40 km** de reședința de județ și clasificarea ca **comună periurbană (clasa G)** conform proiectului PATN, reprezintă principala oportunitate. Comuna poate capitaliza fenomenul de suburbanizare, transformându-se într-o

zonă rezidențială atractivă pentru locuitorii din urban care caută o calitate a vieții mai bună, cu condiția dezvoltării accelerate a infrastructurii și serviciilor.

- Existența resurselor naturale și a patrimoniului cultural: Teritoriul comunei deține un patrimoniu valoros, incluzând monumente istorice precum Biserica de lemn "Sf. Voievozi" din Muntenești (VS-II-m-B-06860), Podul de piatră de la Căntălărești (VS-II-m-A-06772) și Biserica "Nașterea Maicii Domnului" din Bârzești (VS-II-m-B-06763). Acestea, alături de cadrul natural (Lunca Bârladului, proximitatea sitului Natura 2000 „Pădurea Bălteni - Hârboanca”), pot constitui baza pentru dezvoltarea turismului rural și a agroturismului.
- **Accesul la finanțări externe:** Comuna a demonstrat capacitatea de a atrage fonduri nerambursabile, având în derulare numeroase proiecte finanțate prin programe precum **PNRR**, "**Anghel Saligny**" sau **POIM**. Continuarea acestui demers poate susține modernizarea accelerată a infrastructurii edilitare și a dotărilor publice, crescând atractivitatea localității.
- **Potențialul agricol:** Trecerea de la agricultura de subzistență la una modernă, orientată spre piață (inclusiv produse ecologice sau tradiționale), poate deveni un motor de dezvoltare economică locală, beneficiind de proximitatea pieței de desfacere din Vaslui.

8.3. Priorități de intervenție - Recomandări pentru elaboratorul PUG

Pe baza disfuncționalităților și oportunităților identificate, se conturează următoarele priorități de intervenție ce trebuie transpuse coerent în toate componentele PUG (Memoriu, RLU și Planșe):

- **Crearea unui cadru urbanistic atractiv pentru dezvoltare rezidențială de calitate:** Se recomandă definirea unor Unități Teritoriale de Referință (UTR) în zonele cu potențial de dezvoltare (în special în satele Mărășeni și Ștefan cel Mare), cu reglementări clare pentru locuințe individuale și colective de mică înălțime. Autorizarea noilor construcții trebuie strict condiționată de asigurarea prealabilă a infrastructurii edilitare (apă, canalizare, acces rutier), conform Regulamentului General de Urbanism[11].
- **Stimularea diversificării economice:** PUG-ul trebuie să desemneze și să rezerve terenuri pentru activități non-agricole (mică industrie nepoluantă, servicii, depozitare, turism), în special în proximitatea căilor de comunicație majore (DN 15D). Se vor propune reglementări flexibile în RLU pentru a încuraja investițiile private și reconversia funcțională a unor terenuri.
- **Dezvoltarea și modernizarea rețelei de dotări publice:** Este prioritară rezervarea de terenuri pentru noi dotări publice, dimensionate conform prognozelor demografice din scenariul optimist (creșterea populației la circa **3.200 de locuitori**). Se impune alocarea de spații pentru noi grădinițe, un centru social pentru vârstnici și spații verzi publice amenajate, ca măsuri esențiale pentru creșterea calității vieții.

ȘTEFAN CEL MARE

JUDEȚUL VASLUI

VEGO

ACUM, AICI,
DOAR ÎMPREUNĂ,
CONSTRUIM VIITORUL

NOW, HERE,
TOGETHER,
WE BUILD THE FUTURE

Actualizarea Planului Urbanistic General al Comunei Ștefan Cel Mare
Studiu privind evoluția socio-demografică

- **Protejarea și valorificarea patrimoniului natural și cultural:** PUG-ul va institui zone de protecție pentru monumentele istorice identificate și pentru ariile naturale de interes. Regulamentul Local de Urbanism va conține reglementări specifice care să permită dezvoltarea controlată a agroturismului și a altor activități de valorificare, fără a afecta negativ resursele protejate.

CAPITOLUL 9: INTEGRAREA ADAPTATIVĂ ÎN PUG ȘI DOCUMENTAȚII CONEXE

Acest capitol final are un rol operațional esențial, asigurând transpunerea coerentă și riguroasă a concluziilor studiului socio-demografic în arhitectura normativă și spațială a Planului Urbanistic General (PUG) al comunei Ștefan cel Mare. Integrarea adaptivă a datelor demografice nu este un exercițiu formal, ci un proces fundamental care garantează că viitoarea dezvoltare a localității este ancorată în realitățile umane ale teritoriului, răspunzând nevoilor prezente și anticipând provocările viitoare, în deplină conformitate cu metodologia USTGU.

9.1. Integrarea în Memoriul General al PUG

Concluziile studiului socio-demografic constituie un pilon fundamental pentru Memoriul General al PUG. Acestea vor fi integrate în mod explicit și argumentat în capitolele dedicate analizei situației existente, justificând disfuncționalitățile identificate și fundamentând necesitatea intervențiilor propuse.

În capitolul de **Diagnostic Teritorial**, disfuncționalitățile majore identificate – precum declinul demografic accentuat (o scădere de **11,5%** a populației între 2002 și 2021), procesul de îmbătrânire a populației (cu o pondere a vârstnicilor de peste 60 de ani de circa **25%** în 2020) și exodul tinerilor (evidențiat de scăderea populației școlare cu aproape **40%** între 2010 și 2023) – vor fi prezentate ca fiind provocări strategice. Aceste SINGULARITY_DATA vor argumenta necesitatea unor politici de revitalizare și vor sta la baza definirii priorităților PUG.

Mai important, prognozele demografice și prioritățile de intervenție vor fundamenta direct **Viziunea de Dezvoltare Strategică** și **Obiectivele Generale ale PUG**. Direcțiile strategice privind dezvoltarea demografică echilibrată, coeziunea socială, politica de locuire și stimularea economică vor fi formulate pe baza constatărilor din acest studiu. De exemplu, obiectivul de a transforma comuna într-o arie rezidențială periurbană atractivă va fi direct legat de oportunitatea oferită de proximitatea față de municipiul Vaslui și de necesitatea de a atrage familii tinere pentru a contracara declinul demografic.

Toate propunerile majore ale PUG, de la extinderea intravilanului (care va fi justificată prin scenariul demografic optimist) la zonificarea funcțională și ierarhizarea proiectelor de investiții (cum ar fi prioritizarea dotărilor pentru vârstnici sau tineri), vor fi argumentate prin referire directă la datele și concluziile prezentei analize, asigurând coerența și fundamentarea științifică a întregii documentații.

9.2. Integrarea în Regulamentul Local de Urbanism (RLU)

Deși studiul socio-demografic nu generează direct articole de regulament, concluziile sale influențează în mod esențial conținutul RLU, traducând strategiile demografice în prescripții normative clare.

- **Reglementarea Zonelor Rezidențiale:** Necesitatea de a atrage familii tinere se poate traduce în RLU prin RUP-uri (Reguli Urbanistice Proiective) care favorizează construcția de locuințe

accesibile în anumite UTR-uri (Unități Teritoriale de Referință), de exemplu, în satele Mărășeni și Ștefan cel Mare. Se pot stabili indicatori urbanistici (POT, CUT) care să permită o densitate optimă și se poate impune obligativitatea asigurării de locuri de joacă și spații verzi în noile ansambluri rezidențiale.

- **Norme de Accesibilitate:** Identificarea unei populații îmbătrânite (cu o pondere de ~25% peste 60 de ani) va impune norme clare privind accesibilitatea clădirilor publice și a spațiilor urbane pentru persoanele cu mobilitate redusă, în conformitate cu legislația în vigoare. RLU va stipula obligativitatea rampelor de acces, a grupurilor sanitare adaptate și a altor facilități în toate proiectele noi de interes public.
- **Rezervarea Terenurilor pentru Dotări Publice:** Necesarul de dotări publice (școli, grădinițe, centre medicale, centre de zi pentru vârstnici), calculat pe baza prognozelor demografice, se va transpune în RLU prin rezervarea de terenuri specifice în cadrul UTR-urilor și prin stabilirea unor norme de dimensionare și amplasare. De exemplu, având în vedere declinul populației școlare, RLU poate proteja terenurile școlilor existente, dar poate permite reconversia funcțională a clădirilor subutilizate în centre comunitare sau sociale.

9.3. Integrarea în Planșele GIS ale PUG

Informațiile din studiul socio-demografic vor fi transpuse spațial în planșele GIS ale PUG, ca straturi analitice care fundamentează deciziile de planificare. Se vor elabora hărți tematice dedicate care să ilustreze:

- **Distribuția și densitatea populației** la nivel de sate, pentru a vizualiza zonele de concentrare și cele de rarefiere demografică.
- **Structura pe vârstă a populației**, evidențiind zonele cu o pondere ridicată a tinerilor sau, dimpotrivă, a vârstnicilor, pentru a orienta investițiile în dotări specifice.
- **Dinamica populației (2002-2021)**, cartografiind satele aflate în creștere, stagnare sau declin accentuat (precum Brăhășoaia, cu o scădere de -21,7%).
- **Distribuția spațială a dotărilor publice** în raport cu populația deservită, pentru a identifica zonele deficitare.

Aceste hărți analitice vor sta la baza elaborării planșei de reglementări (PLANȘĂ_TXT_GIS). Pe planșa de zonificare, zonele identificate ca prioritare pentru dezvoltare rezidențială (ex: Mărășeni) sau pentru amplasarea de noi dotări publice (ex: un centru de zi în Bârzești) vor fi delimitate ca UTR-uri distincte, cu reglementări specifice (RUP) derivate din concluziile studiului. Astfel, se asigură o legătură directă și vizuală între analiza demografică și propunerea de planificare spațială.

BIBLIOGRAFIE CADRU ADAPTIVĂ

Surse Legislative și Normative:

- {"Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, cu modificările și completările ulterioare."} [Parlamentul României, Legea nr. 350/2001, n.a., Monitorul Oficial, 2001, n.a.]
- {"HG nr. 525/1996 pentru aprobarea Regulamentului General de Urbanism, cu modificările și completările ulterioare."} [Guvernul României, Hotărârea nr. 525/1996, n.a., Monitorul Oficial, 1996, n.a.]
- {"Ordinul MDRAP nr. 233/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 350/2001."} [Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, Ordinul nr. 233/2016, n.a., Monitorul Oficial, 2016, n.a.]

Surse Statistice:

- Institutul Național de Statistică (INS), Baza de date TEMPO-Online, datele recensămintelor populației și locuințelor din 2002, 2011 și 2021.
- Direcția Județeană de Statistică Vaslui, Buletine statistice anuale (2010-2023).

Documentații de Referință:

- {"Planul Urbanistic General al Comunei Ștefan cel Mare, aprobat în anul 2000."} [Consiliul Local Ștefan cel Mare, PUG Comuna Ștefan cel Mare, n.a., Arhiva Primăriei, 2000, n.a.]
- {"Strategia de Dezvoltare Locală a Comunei Ștefan cel Mare 2021-2027."} [Primăria Comunei Ștefan cel Mare, Strategia de Dezvoltare Locală, n.a., Arhiva Primăriei, 2020, pag. 63]
- {"Planul de Amenajare a Teritoriului Județean (PATJ) Vaslui, aprobat în 2007."} [Consiliul Județean Vaslui, PATJ Vaslui, n.a., Arhiva CJ Vaslui, 2007, n.a.]

Lucrări Științifice:

- <<"Declinul demografic și viitorul populației României">> [Ghețău, Vasile, Declinul demografic și viitorul populației României, n.a., Editura Alpha MDN, 2007, pag. 33-40]
- {"Schimbări sociale în România: o analiză statistică asupra evoluției populației (1990-2020)"} [Andrei, Tudorel, și Cazacu, Cornelia, "Schimbări sociale în România: o analiză statistică asupra evoluției populației (1990-2020)", Revista Română de Statistică, Supliment nr. 12/2024, pag. 45-47]